

“Коли нам повідомили, що Гітлер помер, ми вирішили йти до Італії, щоб нас не передали Сталіну. Ось таким був мій шлях на території України під час боротьби з російським режимом 1941-1945 рр. Після того я поїхав в Америку і пообіцяв собі повернутись в Україну коли вона вже стане незалежною” [1].

Висновки. Життя воїнів УПА було сповнене небезпек кожену секунду. Вони знаходились на межі життя і смерті, перебували в полоні та піддавалися катуванням, але ніхто з них не здавав своїх. Відстоювали свободу своєї країни та боролися за неї.

Вважаємо, що кожен громадянин України змалку повинен знати своїх героїв, які все життя жили в страху, але у вірі на краще майбутнє, яке вони створять своїми зусиллями. Роками російська імперія прагнула придушити нашу націоналістичність, але ми завжди йшли до своєї мети. Героями України є не тільки відомі діячі, а й прості воїни УПА, які пережили багато страждань, але не зрадили своїм ідеалам.

Список використаних джерел

1. Спогади дідуся про війну, УПА і Україну. Youtube канал (Заставний Петро Романович). URL: <https://youtu.be/AeF18jd45To>

Лівандовський В. Р.

*студент юридичного факультету
Західноукраїнського національного
університету м. Тернопіль*

*Науковий керівник: к. ю. н., доц., завідувач кафедри теорії
та історії держави і права ЗУНУ,
Заслужений юрист України
Кравчук М. В.*

ПРАВОВИЙ НІГІЛІЗМ В УКРАЇНІ ДЖЕРЕЛА ЙОГО ВИНИКНЕННЯ ТА ШЛЯХИ ПОДОЛАННЯ

Постановка проблеми. Об'єктом всієї діяльності держави є людина. Її основна ціль це захист прав та свобод кожного громадянина, згідно з принципами будь-якої демократичної держави, але не кожна держава може досягнути даної мети є ряд перепон, що перешкоджають вказаному процесу. І однією із перешкод виступають всі дії суб'єктів, що ігнорують та суперечать Конституції, законам, нормам та цінностям встановлені державою, що є опорою порядку та її стабільного розвитку. Подібний негативний вплив призводить до бачення того, що державна влада втрачає довіру людей і не є здатною повністю здійснювати свої основні функції по захисту прав людини, в свою чергу це означає, що є потреба до змін. З огляду на українську суспільство одним із найбільш розповсюдженим явищем є недовіра до власної державної влади і

прагнення уникнути закону та відповідальності за свої дії. Така недовіра й є одним із чинників нігілізму. І це відноситься до всіх гілок влади та суспільства, а з часом це може призвести до масових безпорядків та зниження авторитету й іміджу держави на міжнародній арені. Такий розвиток обставин викликає зміни, що супроводжуються народними протестами. Тож в окремих випадках застосовуються насильницькі методи проти виступів не задоволеного народу. У такому випадку держава діє в супереч основній меті свого функціонування – це її захисту та створенню умов для розквіту людини, що передбачено 3 ст. чинної Конституції України. Для України проявом всенародного протесту проти державної влади були «Революція на граніті», «Помаранчева революція» або «Революція гідності». І ще, важливим чинником породження нігілізму є низький рівень правової свідомості, правової культури особи, народу. У цілому правовий нігілізм є корозією правопорядку, законності. Тому його ліквідація буде важливим кроком у виконанні конституційного завдання – побудові соціальної, демократичної, правової держави.

Стан розробки теми. Зазначена тема знайшла висвітлення у наукових розробках таких вчених А. Бондаренко, М. Кравчука, С. Ланіна, С. Шитого. Саме ці роботи сприяли мені у підготовці даних тез.

Об'єктом дослідження є правова свідомість, правова культура як важливі суспільні явища.

Предметом дослідження. Правовий нігілізм як негативне суспільно-правове явище, його зміст, ознаки, основні напрями його подолання.

Мета дослідження. З'ясувати і висвітлити поняття, сутність нігілізму, визначити джерела його виникнення та шляхи подолання.

Завдання дослідження. З'ясувати поняття, сутність правового нігілізму, його основні риси, джерела виникнення та шляхи його подолання. Окреслити роль правового виховання у ліквідації нігілізму, встановити джерела нігілізму та їх особливості, визначити необхідні заходи, для подолання цієї проблеми, сформулювати пропозиції щодо подолання правового нігілізму в Україні.

Викладення основного матеріалу. Кожна держава, що побудована на демократичних засадах прагне сформулювати світогляд того, що в державі, в її органах, інститутах та в сферах впливу повинен панувати порядок вищості правового закону і рівності всіх суб'єктів перед ним. Де, в першу чергу, ставлять за мету захист людських прав, свобод, гідності, честі та закріплення такого стану, що кожен повинен виконувати свій обов'язок, як особи, як громадянина перед суспільством та державою. Саме за допомогою впровадження такого образу мислення можна удосконалити механізм держави та гарантувати надію на краще майбутнє. На

противагу цьому баченню на думку М.Кравчука є «правовий нігілізм – це пряма протилежність правовій культурі коли більшість людей не знає, або не розуміє закону, негативно ставиться до законодавства і необхідності дотримуватися його, не визнає суспільної цінності права. Він несумісний з правовою державою, призводить до порушень правового порядку, зростання злочинності» [2, с.310]. Його основна суть в тому, що це поняття не узгоджується із законом і відкидає його основну ідею. Одним із історичних джерел правового нігілізму можна вважати середньовічних феодалів. Своєю безкарною поведінкою та правом самим трактувати закони на свої землях укорінило у мислені людей думку, що справедливості не буває її отримують лише більш сильніші. Таке бачення несправедливості посилювало розуміння, що законним шляхом результатів не можна досягнути, а таке переконання передавалось, як «хвороба» наступним поколінням.

Доречно підкреслити, що з нігілізмом дуже тісно пов'язана корупція «як зловживання владою або службовим становищем задля отримання незаконної вигоди: майна, грошей, пільг, послуг чи не грошової вигоди». Її проявом є прагнення великої кількості державних посадовців покращити своє майнове та інше становище швидким і найбільш прибутковим способом за рахунок державних коштів. Особливо корупція набуває достатньо високих масштабів через втручання у політичну систему великих олігархів чиї економічні можливості є необмеженими. Тому, щоб покращити своє становище та вплив на суспільні процеси вони спонсорують своїх кандидатів на важливі державні посади. Сам факт того, що закони, які спрямовані на благо суспільства не діють і не дотримуються самими інститутами державної влади вказує на глибокі коріння цього явища, яке спонукає до фіксації правового нігілізму.

Правовий нігілізм проявляється у таких різновидах: *легістський*, коли панує негативне ставлення до чинного законодавства і розповсюджені навички протиправної поведінки; *соціологічний*, коли вважається, що реально існуючий правопорядок (котрий далеко не завжди відповідає приписам законів) є неправильним і несправедливим; *класичний правовий нігілізм*, коли свобода та рівність усіх учасників соціального спілкування не сприймаються масовою свідомістю як базові цінності та основні принципи законодавчого регулювання. У цій «тривимірності» правовий нігілізм демонструє теорію та практику заперечення права як позитивно-ціннісного явища».

Завдяки цим різновидам нігілізму можна усвідомити те, що суспільство зневірилось в законі через його недотримання державою.

Україна, як самостійна держава, робить все можливе, щоб виправити становище та знайти шляхи подолання цього негативного

явища. З цією метою було запроваджено ряд реформ. Серед них, розпочато судову реформу, яку здійснюють на вимогу країн-партнерів ЄС і США. Також було затверджено державну програму щодо реалізації засад державної антикорупційної політики в Україні на 2015–2017 роки (Затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2015 р. № 265). Було запроваджено Закон України «Про Національне антикорупційне бюро України» від 14 жовтня 2014 року, що визначило правові основи організації та діяльності Національного антикорупційного бюро України. І ще, Закон України «Про запобігання корупції» прийнятий 14 жовтня 2014 року № 1700-VII і Закон України «Про засади державної антикорупційної політики в Україні (Антикорупційна стратегія) на 2014-2017 роки» та інші.

З огляду на шляхи подолання нігілізму, доцільно підкреслити, що найбільш ефективний спосіб буде – правове виховання, яке здійснюється у різних формах (правова освіта, правова просвіта, правова агітація, правомірна соціально-активна діяльність) [2, с.310]. Оскільки саме правове виховання здійснює позитивний вплив на свідомість молодого покоління, на особу, формує правильне сприйняття правової реальності та показує всю вагомість правопорядку в суспільному житті.

Адже поняття правове виховання розуміється, як діяльність держави та її органів, а також громадських об'єднань задля формування певних знань, вмінь і навичок, правового мислення, правових почуттів до тих соціальних цінностей, які закріплюються й охороняються правом та законодавством [2, с.310].

Висновки. Отже, можна цілком погодитись, що Україна стала на правильний шлях для того, щоб виправити правове становище держави, привести всю правову базу до європейських стандартів, а правовий нігілізм, як негативне правове явище, залишився лише, як поняття в академічних виданнях. Звісно їй потрібно пройти ще довгий шлях до цієї мети, сформуванню високу правову свідомість і правову культуру, запровадити європейські стандарти, але нині є вже позитивні результати, що дають надію на кардинальні зміни в правовому житті України.

Список використаних джерел

1. Бондаренко Анастасія, Шитий Станіслав. Причини правового нігілізму та шляхи його подолання в Україні. Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова. URL: <http://www.pgp-journal.kiev.ua/archive/2017/2/46.pdf> (дата звернення 10.09.2022 р.).
2. Кравчук М. В. Теорія держави права (опорні конспекти): навчальний посібник. Тернопіль: ТНЕУ, 2020. 524 с.

3. Ланін Святослав Правовий нігілізм українського суспільства: Причини виникнення і форми прояву на сучасному етапі. Полтава. URL: <http://oldconf.neasmo.org.ua/node/1495> (дата звернення 10 листопада 2022 р.).
4. Антикорупційна політика в Україні. Мультимедійний навчальний посібник. Національна академія внутрішніх справ. URL: <https://arm.naiu.kiev.ua/books/atikoruption/index.html> (дата звернення 10.09.2022 р.).

Летняк І. А.

*студентка юридичного факультету
Західноукраїнського національного
університету.*

*Науковий керівник: к. ю. н., доц.,
завідувач кафедри теорії
та історії держави і права ЗУНУ,
Заслужений юрист України
Кравчук М. В.*

УРОКИ РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКИХ ВІЙН

Постановка проблеми. В умовах сьогодення досить важливим є дослідження історії державотворення нашої держави, особливо в умовах війн, в яких наша нація відстоювала та надалі відстоює своє право на самостійне, незалежне життя. Дана тема є актуальною на нинішній день, оскільки протистояння між Україною та росією триває не лише від 24 лютого цього року, а уже досить давно, протягом століть. Нині Україна переживає момент істини, їй доведеться відповісти собі та всьому світові, чи спроможна вона вижити в критичних умовах. Варто зазначити, що дана тематика є і актуальною тому, що стосується і сфери міжнародного співробітництва, оскільки торкається міжнародного миру та безпеки не лише воюючих країн, але й світових країн, а тому на прикладі загарбницького вторгнення росії в Україну можуть бути засвоєні важливі політичні уроки іншими державами.

За твердженням М.Кравчука «аналіз війн росії проти України підтвердив, що найцінніший, повчальний історичний досвід є більшовицькі російські війни на початку ХХ ст. проти Української Центральної Ради і Директорії», що й посилює актуальність теми [9, с. 87].

Метою дослідження є аналіз уроків російсько–українських війн від їхнього зародження до ситуації, в якій опинилася наша держава сьогодні, а також наслідків кожної із них.

Стан розробки теми. Даною тематикою цікавилися та досліджували багато авторитетних вчених, а тому вона висвітлена в